

KAFKA NATENANE

Dobro večer! Ugasio mi se telefon i nemam pojma da se vratim u hotel. Izgleda da se smrž'o od praških zima. Malo da se ugrejemo on i ja, pa ćemo dalje. Verujem da ti čekaš Maksa, da filozofirate u dvoje, tj. u dvojicu.

Meni jedan kraći espresso, hvala.

Nemoj samo, molim te, pogrešno da me shvatiš, nisam ja ovde sela da flertujem. Nova godina je, biću uskoro kod kuće i dočekaće me prasećim pečenjem i željama da se u ovoj godini udam. A kad bi mi ti hipotetički bio kandidat, pa moja majka bi tačno odlepila i iskritikovala me žestoko šta tražim s čovekom koji je dva puta verio istu ženu i na kraju je nije oženio. Ma ajde, oće Kafki, neće Kafki. Nisam ni ja sinonim za odlučnost, ali ti si stvarno preterao.

Ja jesam štreber. Pročitala sam „Proces” dovoljno davno da zaboravim mnoge pojedinosti. I danas sam bila u biblioteci, mada nisam pozajmljivala nikakve knjige. Nisam stigla da pišem motivaciono pismo. Tako su mi objasnili – ako hoćeš nešto iz Klementinuma, moraš motivaciono da napišeš i opravdaš da ti ta knjiga treba za istraživanje. Ta biblioteka kao da nije ni stvarna, kao da je tek projekcija biblioteke. Tako se stvorila kad je vodič uključio svetlo. Možda su i to samo projekcije knjiga, daju ti *pdf*. Realno što da se mlatim s motivacionim, kad mogu da ga pribavim za 100 dindži kod niških knjiških prodavaca. Mada, u tom slučaju ostaješ uskraćen za trening zadnje lože, iskustvo koje Klementinum mnogobrojnim stepenicama pruža.

S obzirom na broj stepenika do katedrala u praškom zamku, rekla bih da vam i opatice imaju d...jak *gluteus maximus*. Ups! Od svetinja me najviše interesovala Zlatna ulica i kuća broj 22, gde si neko vreme živeo. A izgleda i ostale posetioce, s obzirom da sam u suvenirnici naišla na natpis „NE PRODAJEMO ULAZNICE SAMO ZA ZLATNU ULICU”.

No dobro, i ovaj *Louvre Café* je neka znamenitost. I ovo ispitivanje kafe vodim kao kulturno-istorijsko iskustvo. Doprineo je doduše njegovom imenu i Ajnštajn, naravno. Moraš da priznaš da (mada je ne volim da generalizujem stvari) mi Srпкиnje nismo bezazlene. Opasna je Mileva bila! Mileva Marić-Ajnštajn. Petra Nešić Kafa može...ha-ha...samo proveravam kako zvuči, ionako ti je koren prezimena Čavka. Pf.

Ne poričem da ti umeš sa ženama raznih uzrasta. Jako bih volela da sam te srela na svojoj prvoj ekskurziji u osnovnoj, kada je jedna Jovana, godinu dana starija od mene uzela moju omiljenu lutku i držala je kroz prozor autobusa. I lutka je ispala, a vozač, a očito ni moj učitelj nisu smatrali dovoljno važnim da zaustave autobus i izbave je. Baš bih volela da se našao neko poput tebe da mi piše pisamca u Mumičino ime i uverava

me da Mumica uživa na svom proputovanju Srbijom, kao što si već pisao onoj devojčici. Možda s nje danas neko brižljivo briše prašinu, kao sa onih žena u kući u kojoj si se rodio. Nisi ih ni dovodio da one brišu, lepo su se uvalile gospođe.

Šetala sam tamo saosećajna s tvojom patnjom da se kompletno posvetiš pisanju. Ono proističe pre svega iz moje spoznaje baldisanosti kada dođem kući i nekad jednostavno nemam snage da vijugam i stvaram. Ne brini, iako deluje kao da sam pošla u sažaljenje, zaustaviću se ovde. Možda tvoja dela, da sam nisi morao da sediš za kancelarijskim stolom, praviš lovu i baviš se papirologijom u osiguravajućem društvu, ne bi bila tako vrhunska. Ne sporim da bi mogao da iscrpeš mnogo toga i nadgradiš svoj talenat čitajući knjige ostalih autora, ali da li bi ikada tvoj lik Gregora Samsa tako verodostojno nastao da sam nisi iskusio život poslovnog čoveka?

Nisam zaustila ni da ti kažem „ko zna zašto je to dobro”. Ja prezirem tu rečenicu. Obično su je izgovarali oni koji su se nalazili usput kad se spletem na putu do nekog meni velikog cilja. I onda ti oni tako otresaju kolena, i tek promumole tu frazu. Uprkos tome, ne mogu da se nasmejem legendi o Tihu Braheu, koji je izgubio nos u dvoboju, pa ugradio veštački, koji je skidao kad je radio s teleskopom u Klementinumu i postizao veću preciznost, jer je mogao da priđe bliže. Zamisli čovek izgubi nos, a neko mu smireno kaže „ko zna zašto je to dobro”. Pa tačno bih i njemu njonju razbila, pa nek' zaključuje sam!

Elem, ti si vidim jedan sasvim solidan radnik. Dobijao si unapređenja. Štaviše, izmislio si šlem za radnike. Verovatno te inspirisalo to što ti je svašta padalo na pamet dok si se bavio papirima. Deo mene krišom slika tvoje izvode iz dnevnika u muzeju od silne ganutosti. *“I am nothing but literature and can be and want to be nothing else.”* Drugi deo mene gleda i tebe i ovaj prvi deo mene, i postavlja pitanje.

Leonardo je bio:

- 1) slikar
- 2) pronalazač
- 3) skulptor
- 4) arhitekta
- 5) inženjer
- .
- .
- .
- 6) nindža kornjača?

Nije jednostavno kada ti se misli i ideje vrte kao na tvojoj statui na dve ulice odavde, sloj po sloj, a svaka se okreće na svoju stranu. Ima jedna priča o liku koji je bio neki

urednik radija iz Švajcarske. Priču znam jer su igrom slučaja bili mentori na projektu sa niškim Super radijom. Lik je imao toliko ideja na umu da ostvari, da se ubio jer je smatrao da nema dovoljno vremena u životu. Talenti su dakle dar, a i obaveza da ih iskoristimo. Mediokritetima je jednostavnije da budu srećni. Odrade svoje 8 sati...mese, šiju, motaju kablove, sređuju reablance, mešaju malter ili nadgledaju sve te ljude koji to rade ili nadgledaju te što nadgledaju. I posle puste mozak na Vltavu, a stomak na kobaje.

Naravno nisu svi takvi i to što neko rinta osam sati ne isključuje nužno njegova interesovanja za neke smislenije ili bar interesantnije stvari. Vozač *CarGo-a* koji je vozio sestru i mene do beogradskog aerodroma, pričao nam kako je radio kao turistički vodič u Pragu. Završio je češki i vodio ture ovde. Pomenuo nam je kako su mu prvi put kad je bio student i otišao u prašku pivnicu, samo donosili pivo i smenjivali krigle dok nije ukapirao da treba da stavi podmetač na kriglu, kao znak da neće više. Najsličnije iskustvo koje smo nas dve doživele bilo je u pivnici „U Fleku”, gde konobar ne pita šta piješ nego ide s kriglama i pita „pivo može?” Ne želim da pocenjujem ljude spram različitih pozicija na kojima su zaposleni, radi se o interesovanju i talentu da postigneš nešto uzvišenije. Karlos Ruis Safon je sjajno ovu problematiku sveo u dve rečenice: „Nije teško zaraditi novac. Ono što je teško je zaraditi novac baveći se stvarima kojima vredi posvetiti život.”

Mene recimo pored pisanja minimum podjednako interesuje pozorište, te su mi posebno bili interesantni segmenti tvog života vezani za druženje s *Jizčbak Lowy-em*, da ste drugovali i da te pozorište inspirisalo u menjanju pogleda na judaizam.

Upravo dolazim s Mozartovog Don Đovanija. Cela opera s marionetama. Kod nas se uglavnom lutkarske predstave prave za decu. Ovu su operu prilagodili i klicima, ali je pre svega za odrasle. Da, da, operu o razvratniku su prilagodili i deci. Dečaku pored mene je čini mi se bio najsimpatičniji Mozart, toliko da je počeo da maše lutki. Meni je recimo najkomičniji deo na početku kada prodaju libreto za 4 evra, a ja ga uz *wi fi*, koji sam besplatno nahvatala u Lutkarskom očas nađem na netu. Sreća te sam se pre pozorišta namrdžala kolenice u jednom pabu i mogla mirno da posmatram hedonističku scenografiju.

Volela bih možda još da odem u Muzej komunizma, mada vidim da piše da nije nešto veliki. Milan Kundera me vuče tamo. Šta misliš je l' Don Đovaniju bilo jednostavno da se izbori sa svojom „nepodnošljivom lakoćom postojanja”? U svom pismu ocu, ne gledaj me frapirano, ta tvoja pisma si još za života imao u štampanoj verziji i sumnjalo se da želiš da ih objaviš, a propo tvojih otkazanih ženidbi kažeš:

“Oženiti se, osnovati porodicu, svu decu koja dođu uzeti, održati u ovom nesigurnom svetu i čak još malo voditi, najviše je, po mom mišljenju, što uopšte može uspeti

nekom čoveku. Što to prividno lako uspeva mnogima, nije nikakav protivdokaz, jer prvo uspeva to stvarno malobrojnim i drugo, većinom ti malobrojni ne „izvode“ to nego se to naprosto „događa“ s njima; to nije, doduše, ono najviše, ali još uvek vrlo veliki i vrlo časno (pogotovo što se ono „izvoditi“ i ono „događati se“ ne da čisto razlučiti jedno od drugoga). I konačno niti se radi o tome najvišem, nego samo o nekakvom dalekom ali pristojnom približavanju; nije ipak potrebno odleteti ravno do Sunca, ali svejedno dopuzati do nekog čistog mestašca na Zemlji, koje ponekad obasjava sunce i gde se čovek može malo ugrijati.”

Baš sam izdvojila taj deo, sviđa mi se tvoja preciznost. Podseća me na jednu fotografiju sa Fejsbuka (to ti je danas isto jedan od kanala koji se koristi u svrhe ženidbe/udadbe): par muških, ženskih i bebičkih dlanova i neki opis - kad ovo postigneš, to je pravi uspeh bla bla truć i komentar mog asistenta s fakulteta da je onda maltene svaka Ciganka uspešna.

Mislim da bi se zgranuo kad bi znao koliko je tek danas komplikovano dostići ideal koji si ti predstavio. Danas deca imaju skener za patike i proveravaju jedni druge da li nose firmirane stvari. Da si sad gimnazijalac, ne bi me začudilo kad bi tvoj otac pisao „Pismo Kafki”. Tebe bi verovatno klarifikovali kao blago anksioznog.

Možda odem i do jevrejske četvrti da obiđem tvoj grob. Rekao nam je vodič da je isti kao ostali. Marina Abramović tvrdi da umetnik treba da osmisli svoju sahranu, ali verujem da ti nisi baš mogao da se angažuješ jer te bila potkačila tuberkuloza. Zsigurno ću da prošetam pored Lenonovog zida, kad mi već orijentacija nije bila jača strana, i prošla sam na pet minuta od njega. Opet ću preko Karlovog mosta, stiskajući torbu uz sebe, sklanjajući se iz kadrova ostalim turistima. Tek sam tri dana ovde, a već mi je prelazak preko tog mosta više napor nego uživanje. I biću dva sata ranije na aerodromu. *Imagine there's no countries*. Mani, tačno ne bi moglo da se prođe do autobuske od migranata. I sad slabi poznavaoци geografije mešaju „Srbija” i „Sirija”.

Ti? Čekaš Maksa da ga iskritikuješ jer si naredio da se tvoja dela spale, a on ih dao da se objave? Baš je ispao drugar! Neki bi ih mufljuz možda potpisao svojim imenom. Realno, verovatno ne bih ni znala ko je Maks da ga nisu doveli u vezu s tobom. Možda bi mu jednostavno bilo cimanje, možda bi imao preča posla, nego da uređuje tvoje papir. A i ti si vidim zaslužio to. Solidarisaо si se s njim, kad su ga isterali iz Društva filozofa Praga.

Brišem ja, da vas ne ometam. Ja mnogo ne volim kad nekom uopšte padne na pamet da se nepozvan prišljamči mojoj najboljoj drugarici i meni na kafu. Samo da nahvatam *ni fi*, da mogu da se snađem do *Florenc-a*, posle ću lako do hotela.

Gle, ovde nemaju *wi fi*. Nema veze, uhvatiću ispred one brze hrane preko puta: *Kafka Franc Chicken*. Šta, to nema veze s tobom? Da, daaa, to je Mekdonalds osnovao potomak onog Čeha, koji je migrirao. A ti pisao „Ameriku”. Permutovala sam nešto.

Petra Nešić

